

[Per Stig Møller]

sto større støtte til den ønskede udviklingsproces. Vi er derfor indstillet på at standse bistanden til lande, som bevæger sig i den forkerte retning, eller som bruger deres magt til at true eller undertrykke deres naboers frihed og menneskerettigheder.

Der er to grunde til, at vi vil fremme befolkningernes levevilkår i de fattigste lande. For det første er der den moralske: Vi er forpligtet til at begrænse de forfordeltes elendighed og bringe dem frem mod menneskeværdige vilkår. Den anden drejer sig om vores egen trivsel i fremtiden. Den rigere verden kan simpelt hen ikke regne med en rolig verden, medmindre vilkårene forbedres i den fattige verden.

Den store økonomiske nedgang, der især har ramt Afrika som følge af 1970'ernes oliekrise og 1980'ernes gældskrise, skaber allerede nu meget store sociale spændinger inde i landene, og de vil føre til stadig større illegal indvandring i Europa. Dette vil skabe stadig stærkere spændinger hos os selv. Kun hvis der kommer fremgang og fremtidsmuligheder for de unge i den sydlige verden, vil spændingerne aftage.

Samtidig vil en fremgang også gøre disse lande til aktive deltagere i verdensøkonomien. Tænk på, at den økonomiske tilbagegang for den sydlige verden i årene 1984-87 medførte, at den i disse år importerede for 300 mia. dollars mindre fra den nordlige verden end i den foregående periode. Her er begribeligvis forsvundet ganske mange arbejdspladser på vores halvkugle. En fremgang i ulandene fører således også til en fremgang i i-landene. Det er ikke udgifter alt sammen, men også investeringer i fremtiden, man foretager, når man giver ulandshjælp, hvis man vel at mærke sørger for at kanalisere den de rette steder hen.

Dertil kommer, at hen ved halvdelen af den samlede danske ulandsbistand går til det danske erhvervsliv som betaling for udstyr og tjenesteydelser i forbindelse med hjælpen til udviklingslandene. Vi skal naturligvis ikke vælg program samarbejdslande af hensyn til dansk erhvervsliv, men vi skal have netop dansk erhvervslivs muligheder for øje i de lande, vi har udvalgt efter de vedtagne kriterier.

Gennem landekonzentrationen styrkes vore muligheder for at fremme de idealer, vi og altså også Sydkommissionen er enige om. Ved at lægge mere over til bilateral bistand og derved mindre i den multilaterale kurv har vi bedre

muligheder for at bringe netop dansk erhvervsliv med ind i billedet, for det er jo rigtigt, at »... en tæt tilknytning til erhvervslivet er den bedste basis for en solid udnyttelse af ulandsmidlerne...«, som formanden for Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde, Peder Elkjær, udtrykte det i Erhvervs-Bladet den 2. november i år.

I Sydkommissionens rapport fastslås det, at ansvaret for Syds udvikling ligger i Syd. Dette er et rigtigt synspunkt, også når det gælder Syds gældsbyrde. En stor del af denne skyldes regeringernes skalten og valten med deres egne lande, deres umådeholdne våbenimport og deres manglende vilje til at forny samfundene samt ikke mindst deres oftest illegale overførsel af kapital til private konti i den nordlige verden. Faktisk lånte de jo selv pengene om end i tillid til en fremgang, som ikke kom.

Uanset skyld og ansvar er de mindst udviklede lande imidlertid fanget i en gælds fælde. Derfor har Danmark afskrevet en del gæld og jo helt bestemt for de fattigste lande, de 41. Derfor skal vi i de internationale fora medvirke til, at der kommer en gældslettelse og gældsafviklingsordning, som gør det muligt for disse lande at forbedre deres vilkår, alt mens de afdrager på gælden.

Den økonomiske krise er dog ikke alene et Nord-Syd-problem, men nok så meget et problem mellem udviklingslandene indbyrdes. Forespørgerne nævner jo med rette, at de mindst udviklede landes gældsbyrde nu er skærpet på grund af oliepriserne, men det er nu engang andre udviklingslande, som er skyld i prisstigningerne, og som derfor forværrer situationen for såvel de udviklede lande som for de øvrige udviklingslande. Kun Kuwait og Saudi-Arabien har været flittige og generøse i deres bistandspolitik, hvorimod de øvrige olieproducerende lande har foretrukket at købe våben for gevinsten, ikke mindst Irak. Af de 1.200 mia. kr., de 13 arabiske olielande tjente på olien siden 1980, brugte de de 40 pct. til våben, har Jacques Delors oplyst så sent som i september. I samme periode købte de afrikanske lande syd for Sahara for nogle og tyve milliarder kroner, og her finder vi altså verdens fattigste lande.

Der er altså rigeligt, udviklingslandene selv kan gøre for at forbedre deres vilkår. Derfor er der brug for en grundig Nord-Syd-dialog i alle internationale fora, og jeg er enig med Social-